

مجموعه بستگی مقاومت جامدات (فلزات - نیمه هادی) به دما PFA-905MST

شامل:

- ۱- کوره الکتریکی 400 درجه
- ۲- منبع تغذیه مخصوص کوره
- ۳- مقاومت فلزی نوبل
- ۴- مقاومت نیمه هادی
- ۵- اهم متر دقیق آزمایشگاهی
- ۶- ترمومتر دیجیتال
- ۷- پروب نوع K ترمومتر
- ۸- سیمهای رابط
- ۹- مخزن یخ و نمک جهت دماهای زیر صفر

محدوده های آزمایش:

- ۱- بررسی تغییرات مقاومت حرارتی بصورت تابعی از دمای نمونه رسانا.
- ۲- بررسی تغییرات مقاومت حرارتی بصورت تابعی از دمای نمونه نیمه رسانا.

مبانی نظری:

رساناها:

در مواد رسانا حامل های بار الکتریکی آزاد (الکترون ها) در باند رسانش قرار دارند و تعداد آنها بسیار زیاد می باشد و تغییر دما تعداد آنها (n) را افزایش نمی دهد. با افزایش دما، برخوردها زیاد می شود و میانگین فاصله ی زمانی بین آنها (τ) کاهش می یابد. در نتیجه در فلزات با افزایش دما، مقاومت ویژه (ρ) زیاد و رسانایی ویژه (σ) کم می شود بطوریکه:

$$\frac{1}{\rho} = \sigma = \frac{ne^2\tau}{m} \quad (1)$$

که در آن n تعداد الکترون آزاد در واحد حجم، m و e بترتیب اندازه بار و جرم الکترون است. در رساناهای فلزی مانند CU، اندازه ρ از مرتبه $10^{-8} \Omega m$ است. → مقاومت الکتریکی برای سیمی با مقطع S طول L از رابطه ی زیر محاسبه می شود:

$$R = \rho \frac{L}{S} \quad (2)$$

معادله ی وابستگی مقاومت به دما برای رساناها به صورت زیر است:

$$R = R_0(1 + a\theta) \quad (3)$$

که در آن:

R = مقاومت کل، R_0 = مقاومت در دمای صفر سانتی گراد، a = ضریب ثابت وابسته به جنس ماده، θ = دما بر حسب سانتی گراد می باشند.

نیمه رساناها:

در این دسته از مواد با افزایش دما الکترون های بیشتری به باند رسانش رفته و در هدایت الکتریکی شرکت → می کنند از سوی دیگر جای خالی آنها در باند ظرفیت تبدیل به حفره شده که خود نیز در رسانش موثر است. پس افزایش دما نیمه رسانا که موجب افزایش تعداد حامل های بار الکتریکی می شود. معادله مقاومت الکتریکی یک نمونه نیمه رسانا را می توان به صورت زیر نوشت:

$$\frac{1}{\rho} = \sigma = e(n\mu_e + p\mu_p) \quad (4)$$

جایی که n = تعداد الکترون های باندرسانش ، p = تعداد حفره های باندرظرفیت ، μ_e = تحرک الکترون های باندرسانش ، μ_p = تحرک حفره های باندرظرفیت نیمه رسانا در حدمای صفر ($T \rightarrow 0$) عایق است. با افزایش دما رسانایی آن بصورت نمایی زیادویا مقاومت الکتریکی آن کم می شود.

مقاومت الکتریکی نیمه رساناها برحسب دما (T) متناسب است با $R \propto e^{\frac{\Delta E}{2KT}}$ که در آن:

ΔE = اختلاف انرژی بین دو تراز ظرفیت و رسانش ، k = ثابت بولتزمن ($1.38 \times 10^{-23} (SI)$)
 T = دما برحسب کلوین

اجرای آزمایش :

- 1 - سیم روکش پارچه ای نسوز را از پشت منبع تغذیه به کوره متصل نمایید
- 2 - اتصال سیم کوره باید خیلی محکم باشد
- 3 - بر روی دوشاخه سیم یک عدد کلید قطع و وصل تعبیه شده است
- 4 - کوره در اولین بار روشن شدن کمی دود میکند که بدلیل گرم شدن الیاف نسوز آن میباشد که کم کم برطرف میشود
- 5 - پروب دماسنج را به دستگاه متصل نموده و میله آن را از پشت درون کوره قرار دهید
- 6 - نوک میله کوره میبایست تقریباً در وسط نمونه های تست (مقاومت و نیمه هادی) قرار گیرد
- 7 - جهت حفاظت سیم ارت کوره متصل گردد
- 8 - سیمهای اهم متر به دستگاه و نمونه های تست متصل گردد
- 9 - تغذیه کوره در ولتاژهای کم قرار گیرد تا تغییرات مقاومت نمونه های تست به آرامی صورت گیرد
- 10 - حداکثر دمای کوره تا 200 درجه سلسیوس قرارگیرد تا به نمونه های تست آسیب نرسد
- 11 - دستگاههای اهم متر و دماسنج بصورت برق و باطری است
- 12 - دستگاههای اندازه گیری دارای کلید HOLD و BACKLIGHT میباشد
- 13 - با فشار این کلید عملکرد HOLD و با نگهداشتن آن BACKLIGHT روشن میشود
- 14 - در صورت عدم استفاده از دستگاههای اندازه گیری بصورت خودکار بوق زده و خاموش میشوند

شرایط محیطی:

- ۱ - کنتور تک فاز 10 آمپر.
- ۲ - نوسانات برق باعث تخریب زمانسنج و سنسورها می‌گردد.
- ۳ - محدوده دمایی بین 55 تا 0 درجه سانتیگراد
- ۴ - محدوده رطوبتی قابل تحمل برای دستگاه 65% - 10%